

Can Mallorques

Sant Martí de Centelles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: L'Abella
Emplaçament Plaça de l'Abella

Coordenades:

Latitud: 41.76357
Longitud: 2.25074
UTM Est (X): 437719
UTM Nord (Y): 4623797

Classificació

Número de fitxa 08224 - 45
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle s. XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Una part no es conserva
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 50905DG3274S
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: ds., 01/12/2001 - 01:00

Descripció

Edifici de planta rectangular format per planta baixa i dos pisos. La tècnica constructiva emprada es basa en el la pedra de dimensions petites i mitjanes lligada amb argamassa i arrebossat, a excepció de la cantonada. La coberta conservada és a una sola vessant en direcció est-oest i de teula aràbiga. La casa es troba orientada nord-sud i el seu aspecte actual evidencia les diverses reformes sofertes, una de les més evidents la presenta el fet d'estar adossada a una construcció d'època contemporània que ha cegat completament la façana est. A la façana principal les obertures es disposen de forma irregular. A la planta baixa s'hi troba ubicada una petita obertura rectangular i de factura molt senzilla amb acabat del mateix morter i la porta d'accés. Aquesta de dimensions considerables i emmarcada per llindes de pedra local (pedra vermella de Tagamanent) no presenta cap element arquitectònic destacables donant un ús clarament funcional. Aquesta porta dóna pas a una petita entrada o rebedor que permet l'accés a les diverses dependències. A la primera planta es troben dos finestrals de tamany mitjà que posteriorment van esdevenir balcons amb l'afegiment d'unes modestes baranes de ferro. Una d'aquestes obertures està emmarcada per diverses llindes de pedra local mentre que a l'altre una reparació amb ciment indica una modificació del seu acabat original, sobre aquest segon balcó encara es conserva l'agafador d'una corriola, segurament per pujar la càrrega. Al tercer pis o golfes les obertures són més modestes, es tracta de petites finestres rectangulars emmarcades de forma parcial per llindes de pedra i argamassa. L'altre façana conservada, la façana oest presenta una morfologia allargada i al seu paredat s'hi obriren 8 obertures, totes de petites dimensions i disposades de forma irregular al llarg de tota la façana.

Història

Aquest edifici es troba dins les primeres construccions edificades al nucli de l'Abella. Aquest nucli sorgí durant l'alta edat mitjana entorn un antic mas. Des del segle XIII es documenta el mas Abella o Ça Beya prop del riu Congost. Aquest primer edifici apareix esmentant en la documentació baix-medieval juntament amb dos molins propers que serien de la seva propietat. La seva ubicació prop del riu i del camí ral de Barcelona a Puigcedà potenciaren el seu desenvolupament fins arribar a l'actualitat. Els primers propietaris d'aquest antic mas ja porten aquest cognom. La nissaga Abella perdurà fins el 1433, moment en què Pere Abella es traslladà a Granollers i les seves propietats passaren a Bartomeu Vila d'Aiguafreda. Sota aquesta família, de gran rellevància a la zona del Congost. Durant l'època moderna es documenta al voltant del mas una plaça i catorze cases, juntament amb un hostel, una carnisseria, un ferrer i moliners. L'evolució d'aquest nucli anirà lligat a la història de les famílies que hi habitaven. Can Mallorques, amb la seva estructura rectangular construïda sobre el riu Congost actuava com articulador de la Plaça de l'Abella i part dels seus baixos foren utilitzats com a botiga fins als nostres dies essent una de les cases més importants de l'Abella entrada l'època moderna.

Bibliografia

- PLADEVALL, Antoni. (1992). Orígens i formació del terme municipal de Sant Martí. Ajuntament de Sant Martí de Centelles.
- SOLANS, Antoni. (1992). Notes i comentaris sobre Sant Martí de Centelles. Ajuntament de Sant Martí de Centelles.

